

PRZEWODNICZĄCY
Krajowej Rady Radiofonii
i Telewizji

DE-352-251/09-2

KANCELARIA SENATU
GABINET MARSZAŁKA SENATU
Dział Prezydyjalny
wpłynęło dn. 25 03. 2009 r.
nr. 12891 podpis. Al. Janda

Warszawa, dnia 23 marca 2009 r.

SEKRETARIAT
Miana Prac Senackich
wpłynęło dn. 27.03.09
nr. 1938 podpis. M.

Pan

Marek Ziółkowski

Wicemarszałek Senatu

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na pismo Pana Marszałka z dnia 11 marca br. znak: BPS/DSK-043-1435/09 w sprawie oświadczenia Pana Senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego złożonego na 28. posiedzeniu Senatu w dniu 5 marca 2009 roku uprzejmie wyjaśniam, że kwestie rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych, wnoszenia opłat abonamentowych za ich używanie oraz zwolnień od tych opłat regulują przepisy ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych¹.

Na podstawie art. 5 ust. 1 ustawy o opłatach abonamentowych odbiorniki radiofoniczne i telewizyjne podlegają, dla celów pobierania opłat abonamentowych za ich używanie, zarejestrowaniu w placówkach operatora publicznego. Warunki i tryb rejestracji odbiorników określa, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw łączności, w porozumieniu z Przewodniczącym Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji².

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu z dnia 25 września 2007 r. w sprawie warunków i trybu rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych³ rejestracji odbiorników dokonuje się w placówkach Poczty Polskiej (urzędach pocztowych) w terminie 14 dni od dnia wejścia w ich posiadanie. Dowodem zarejestrowania odbiorników jest wniosek o rejestrację odbiorników lub zawiadomienie o nadaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego.

¹ Dz. U. z 2005 r. Nr 85, poz. 728 i Nr 157, poz. 1314

² art. 6 ust. 4 ustawy o opłatach abonamentowych

³ Dz. U. z 2007 r. Nr 187, poz. 1342

Z liczby 13.337 tysięcy gospodarstw domowych w Polsce⁴ **7.174 tys.** gospodarstw domowych posiada zarejestrowane odbiorniki rtv⁵ tj. jedynie **53,8%** ogółu gospodarstw. Odbiorniki zarejestrowało zaledwie **4,6%** wszystkich podmiotów gospodarczych działających w Polsce (172 tys. z 3.757 tys.). Z powyższego wynika więc, że na dzień 31 grudnia 2008 roku 6.163 tys. gospodarstw domowych (46,2%) i 3.585 podmiotów gospodarczych (95,4%) nie zarejestrowało odbiorników rtv i nie wносиło opłat abonamentowych, co spowodowało ubytek wpływów abonamentowych szacowanych na ok. 1 miliard 989 milionów złotych: $(6.163 \text{ tys.} + 3.585 \text{ tys.}) \times 17,0 \text{ zł} \times 12 \text{ m-cy} = 1.988,6 \text{ mln zł brutto}$.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o opłatach abonamentowych w przypadku stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego pobiera się opłatę w wysokości stanowiącej trzydziestokrotność miesięcznej opłaty abonamentowej obowiązującej w dniu stwierdzenia używania niezarejestrowanego odbiornika. Opłata ta pobierana jest przez jednostki operatora publicznego⁶ i po potrąceniu umownego wynagrodzenia w wysokości 50% wpływów z tej opłaty⁷ przekazywana jest na wyodrębniony rachunek KRRiT⁸.

Z danych Poczty Polskiej wynika, że w 2008 roku kontrolę wykonania obowiązku rejestracji odbiorników rtv prowadziło w całym kraju jedynie 97 kontrolerów. Uprawnione jednostki Poczty Polskiej z tytułu opłat za używanie niezarejestrowanych odbiorników rtv zainkasowały kwotę w wysokości zaledwie 14,7 tys. zł.

Poczucie bezkarności sprzyjające zjawisku nie rejestrowania odbiorników rtv wynika z niedoskonałości przepisów prawnych odnoszących się do trybu kontroli wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników rtv, w stosunku do której stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Ponieważ kpa nie określa szczegółowych zasad wykonywania kontroli administracyjnej, kontrola wykonywania obowiązku rejestracji odbiorników rtv prowadzona jest zgodnie z ogólnymi zasadami działalności administracyjnej, pozwalającymi na wykonywanie przez właściwy organ niezbędnych czynności ewidencyjnych i biurowych, umożliwiających rozpoczęcie postępowania w indywidualnej sprawie. By stwierdzić fakt użytkowania w danym lokalu

⁴ wg Narodowego Spisu Powszechnego z maja 2002 roku

⁵ wg Poczty Polskiej – stan na dzień 31 grudnia 2008 roku

⁶ art. 6 ust. 1 ustawy o opłatach abonamentowych

⁷ art. 7 ust. 8 ustawy o opłatach abonamentowych

⁸ art. 7 ust. 9 ustawy o opłatach abonamentowych

odbiornika konieczne jest wejście do niego i dokonanie oględzin. Przepisy kpa przewidują dokonanie takich czynności jedynie za zgodą właściciela lokalu oraz po uprzednim zawiadomieniu go o zamiarze wykonania czynności kontrolnych przynajmniej na 7 dni przed ustalonym terminem. Tryb ten umożliwia więc użytkownikowi niezarejestrowanego odbiornika przygotowanie się do tej kontroli, np. poprzez usunięcie z lokalu wszelkich niezarejestrowanych odbiorników lub nie wyrażenie zgody na wejście kontrolujących do lokalu.

Zwolnienia od opłat abonamentowych przysługują na podstawie art. 4 ust. 1 oraz art. 12 ustawy o opłatach abonamentowych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy od opłat abonamentowych zwalnia się:

- 1) osoby, co do których orzeczono o:
 - a) zaliczeniu do I grupy inwalidów lub
 - b) całkowitej niezdolności do pracy i samodzielnej egzystencji lub
 - c) znacznym stopniu niepełnosprawności lub
 - d) trwałej lub okresowej całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, którym przysługuje zasiłek pielęgnacyjny;
- 2) osoby, które ukończyły 75 lat;
- 3) osoby, które otrzymują świadczenie pielęgnacyjne z właściwego organu realizującego zadania w zakresie świadczeń rodzinnych jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej lub rentę socjalną z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub innego organu emerytalno-rentowego;
- 4) osoby niesłyszące, u których stwierdzono całkowitą głuchotę lub obustronne upośledzenie słuchu (mierzone na częstotliwości 2 000 Hz o natężeniu od 80 dB);
- 5) osoby niewidome, których ostrość wzroku nie przekracza 15%.

Zgodnie z art. 12 ustawy o opłatach abonamentowych prawo do zwolnienia od opłat abonamentowych zachowały osoby korzystające z tego prawa na podstawie dotychczasowych przepisów tj. między innymi inwalidzi wojenni i wojskowi – na podstawie ustawy z dnia 29 maja 1974 roku o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin⁹ oraz kombatanci będący inwalidami wojennymi lub

⁹ Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 87 z późn. zm.

wojskowymi – na podstawie ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatanach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego¹⁰.

Na 31 grudnia 2008 roku stan abonentów zwolnionych od wnoszenia opłat abonamentowych wyniósł 1 924 342 osób, w tym przede wszystkim:

1) inwalidzi I grupy	810 848 (tj. 42,1%)
2) osoby, które ukończyły 75 rok życia	951 652 (tj. 49,5%)
3) inwalidzi wojenni/wojskowi	20 335 (tj. 1,1%)
4) osoby otrzymujące świadczenia pielęgnacyjne	13 808 (tj. 0,7%)
5) osoby o znacznym stopniu niepełnosprawności	51 631 (tj. 2,7%)
6) osoby całkowicie niezdolne do pracy i samodzielnej egzystencji	39 457 (tj. 2,0%)
7) osoby niesłyszące	13 405 (tj. 0,7%)
8) osoby niewidome	11 637 (tj. 0,6%)

i wzrósł, w porównaniu do 2007 roku o 5,1%.

Skutki finansowe z tytułu zwolnień od opłat abonamentowych wynoszą rocznie około 393 mln zł brutto.

Zwolnienia nie przysługują osobom, które pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26. rok życia, niespełniającymi warunków do uzyskania tych zwolnień¹¹. Zwolnienia przysługują od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono w placówce operatora publicznego oświadczenie o spełnieniu warunków do korzystania z tych zwolnień oraz dokumenty potwierdzające uprawnienie do tych zwolnień¹². Osoby korzystające ze zwolnień od opłat abonamentowych obowiązane są zgłosić placówce operatora publicznego zmiany stanu prawnego lub faktycznego, które mają wpływ na uzyskane zwolnienia, w terminie 14 dni od dnia, w którym taka zmiana nastąpiła¹³.

Obowiązek zgłoszenia faktu nabycia uprawnień do zwolnienia od opłat abonamentowych ustawodawca nałożył na abonenta z uwagi na to, że przy rejestracji odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych abonent podaje tylko podstawowe dane na swój temat (imię i nazwisko oraz adres zamieszkania). Poczta Polska nie posiada

¹⁰ Dz. U z 2002 r. Nr 42, poz. 371 z późn. zm.

¹¹ art. 4 ust. 2 ustawy o opłatach abonamentowych

¹² art. 4 ust. 3 ustawy o opłatach abonamentowych

¹³ art. 4 ust. 4 ustawy o opłatach abonamentowych

informacji nt. wieku, stanu rodzinnego czy zdrowotnego abonenta. Brak dopełnienia przez abonenta niezbędnych formalności w urzędzie pocztowym i zaprzestanie wnoszenia opłat abonamentowych skutkuje tym, że urzędy pocztowe traktują go jako abonenta zobowiązanego do wnoszenia opłat i wysyłają do niego zawiadomienie o powstałych zaległościach z tytułu abonamentu rtv.

W przypadku otrzymania takiego zawiadomienia abonent może zwrócić się do Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z wnioskiem o umorzenie zaległości w opłatach abonamentowych. Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, w wyjątkowych sytuacjach, jeżeli przemawiają za tym szczególne względy społeczne lub przypadki losowe, może umorzyć lub rozłożyć na raty zaległości w płatności opłat abonamentowych, odsetki za zwłokę w ich uiszczeniu, opłatę za używanie niezarejestrowanego odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego oraz odsetki za zwłokę w jej uiszczeniu¹⁴.

Uprzejmie informuję, że w 2008 r. Krajowa Rada rozpatrzyła 15,4 tys. wniosków abonentów-dłużników, umarzając zaległości z tytułu abonamentu rtv na kwotę 5.065 tys. zł oraz rozkładając na raty zaległości w kwocie 84,2 tys. zł.

Pragnę ponadto poinformować, że w dniu 13 czerwca 2008 r. została uchwalona ustawa o zmianie ustawy o opłatach abonamentowych, która rozszerza katalog osób zwolnionych od opłat abonamentowych m.in. o osoby:

- a) całkowicie niezdolne do pracy, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych¹⁵,
- b) które ukończyły 60 lat oraz mają ustalone prawo do emerytury, której wysokość nie przekracza miesięcznie kwoty 50% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej
- c) które mają prawo do korzystania ze świadczeń pieniężnych z tytułu ustawy z dnia 13 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁶
- d) spełniające kryteria dochodowe, określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych¹⁷,

¹⁴ art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o opłatach abonamentowych

¹⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353, z późn. zm.

¹⁶ Dz. U. Nr 64, poz. 593, z późn. zm.

¹⁷ Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.

- e) bezrobotne, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy¹⁸,
- f) posiadające prawo do zasiłku przedemerytalnego, określonego w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- g) posiadające prawo do świadczenia przedemerytalnego, określonego w ustawie z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych¹⁹,
- h) wobec których stwierdzono nieważność orzeczenia, na podstawie ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego²⁰ oraz
- i) wobec których wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w Polsce stanu wojennego.

Znowelizowana ustawa znosi przepis mówiący, że osoba uprawniona do zwolnienia, traci to uprawnienie jeśli prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z co najmniej dwiema osobami, które ukończyły 26. rok życia i nie mają prawa do zwolnień.

Ustawa zmieniająca ustawę o opłatach abonamentowych, mająca wejść w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, przewiduje też zwrot nadpłaconych opłat abonamentowych osobom, które nabyły prawo do zwolnienia od opłat abonamentowych na podstawie niniejszej ustawy i które wniosły opłaty z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc.

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji była przeciwna uchwaleniu ustawy tak znacząco rozszerzającej zakres zwolnień od opłat abonamentowych w trakcie roku budżetowego, bez równoczesnego zapewnienia ustawowej rekompensaty przeznaczonej dla mediów publicznych z budżetu państwa. Oszacowano, że ustawowe zmiany spowodowałyby ubytek wpływów abonamentowych ok. 187 mln zł rocznie. Ustawa z dnia 13 czerwca 2008 r. o zmianie ustawy o opłatach abonamentowych nie uzyskała również akceptacji Prezydenta RP, który poprosił Trybunał Konstytucyjny o sprawdzenie czy jest ona zgodna z Konstytucją RP. Trybunał nie mając określonego terminu, w którym musi rozpatrzyć sprawę do dziś nie wydał stosownego orzeczenia.

¹⁸ Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 i Nr 70, poz. 416

¹⁹ Dz. U. Nr 120, poz. 1252

²⁰ Dz. U. Nr 34, poz. 149, z późn. zm.

Zgodnie z art. 2 ust. 3 ustawy o opłatach abonamentowych obowiązek uiszczenia opłaty abonamentowej powstaje z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano rejestracji odbiornika radiofonicznego lub telewizyjnego. Wpływy z pobranych opłat abonamentowych oraz odsetek za zwłokę w uiszczeniu tych opłat operator publiczny – po potrąceniu umownego wynagrodzenia za te usługi – przekazuje na wyodrębniony rachunek KRRiT²¹.

Do opłat abonamentowych oraz do opłaty za używanie niezarejestrowanego odbiornika stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie egzekucji obowiązków o charakterze pieniężnym²². Uprawnionymi do żądania wykonania w drodze egzekucji administracyjnej obowiązku rejestracji odbiorników rtv oraz obowiązku uiszczenia opłaty abonamentowej są kierownicy jednostek operatora publicznego²³.

W praktyce nie ma jednak możliwości ściągania zaległości w płatności opłat abonamentowych. Od marca 2006 roku obowiązuje, przekazane do wszystkich Izb Skarbowych w Polsce, stanowisko Departamentu Administracji Podatkowej Ministerstwa Finansów o braku podstaw do ściągania należności wynikających z ustawy o opłatach abonamentowych w trybie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Odmawianie przez urzędy skarbowe wszczynania procedur egzekucyjnych opłat abonamentowych powoduje systematyczny wzrost liczby abonentów mających zarejestrowane odbiorniki rtv i uchylających się od obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych za ich używanie. Z 5.250 tys. gospodarstw domowych, które na dzień 31 grudnia 2008 roku miały zarejestrowane odbiorniki rtv i obowiązek wnoszenia opłat aż ok. 2.370 tj. ponad 45% gospodarstw zalegało z wnoszeniem opłat abonamentowych powyżej 3 miesięcy (do 5 lat), co spowodowało zaległości we wnoszeniu tych opłat w wysokości około 1 miliarda 100 milionów złotych.

Dodatkowo informuję, że w latach 2007-2009 obowiązuje ten sam poziom opłat abonamentowych (miesięczna opłata za używania wyłącznie odbiornika radiowego wynosi 5,30 zł, a za używanie odbiornika telewizyjnego lub radiowego i telewizyjnego 17,0 zł). Przy stale zmniejszającej się liczbie abonentów wnoszących opłaty abonamentowe

²¹ art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o opłatach abonamentowych

²² art. 7 ust. 3 ustawy o opłatach abonamentowych

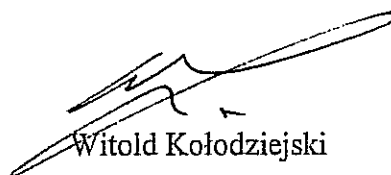
²³ art. 7 ust. 5 ustawy o opłatach abonamentowych

jednostki Poczty Polskiej zainkasowały i przekazały na rachunek bankowy KRRiT wpływy abonamentowe za 2007 rok w wys. 874,5 mln zł, a za 2008 rok już tylko 726,5 mln zł (w latach wcześniejszych przy niższym poziomie opłat abonamentowych w wysokości: za 2006 rok – 887,9 mln zł, za 2005 rok – 902,1 mln zł, za 2004 rok – 899,8 mln zł, za 2003 rok – 910,6 mln zł, za 2002 rok - 919,5 mln zł).

Prognoza wpływów abonamentowych na 2009 rok (z czerwca 2008 r.) opiewa na kwotę 650,7 mln zł. Na podstawie ściągłości wpływów abonamentowych za okres od I dekady stycznia do I dekady marca br. przy założeniu, iż nic nadzwyczajnego się nie wydarzy, szacuje się, że za 2009 rok wpływy abonamentowe przekazane przez jednostki Poczty Polskiej (po potrąceniu 6% prowizji) na rachunek bankowy KRRiT wyniosą minimum 549 mln zł a maksimum 600 mln zł. Powyższe oznacza więc ubytek wpływów abonamentowych w porównaniu do prognozy rocznej w granicach 7,8–15,6%.

Przedstawiając powyższe uprzejmie informuję, że w obecnej sytuacji tj. kiedy ustawa z dnia 13 czerwca 2008 roku oczekuje na rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego i gdy w Sejmie RP trwają prace nad projektem ustawy o zadaniach publicznych w dziedzinie usług medialnych, zakładającym likwidację abonamentu rtv z dniem 31 grudnia 2009 roku, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji uważa za bezcelowe równoległe podejmowanie przez Parlament inicjatywy ustawodawczej w zakresie zmian dotyczących procedur związanych z uzyskiwaniem zwolnień od opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych.

Z poważaniem,

Witold Kołodziej